

RAPORT ITRO

Sytuacja polskich firm eksportujących do Rosji, Ukrainy i Białorusi

Rynek rosyjski

 Tendencje negatywne dla polskich eksporterów s.2

 Tendencje pozytywne dla polskich eksporterów s.3

Rynek ukraiński

 Tendencje negatywne dla polskich eksporterów s.4

 Tendencje pozytywne dla polskich eksporterów s.5

Rynek białoruski

 Tendencje negatywne dla polskich eksporterów s.6

 Tendencje pozytywne dla polskich eksporterów s.6

✘ Rynek rosyjski, tendencje negatywne dla polskich eksporterów

1. Konflikt władz rosyjskich z Ukrainą – gospodarcze konsekwencje przyłączenia Krymu oraz poparcie separatystów na wschodzie Ukrainy.

W najbliższych miesiącach gospodarka rosyjska spotka się z pierwszymi negatywnymi konsekwencjami sankcji międzynarodowych USA i UE. Dotychczas kraje zachodnie nie wprowadziły znaczących gospodarczych sankcji przeciwko Rosji, jednak ich groźba spowodowała masowy odpływ kapitału oraz zmniejszyła poziom inwestycji zagranicznych w Rosji. Te dwa procesy będą miały negatywny wpływ na perspektywy rozwoju gospodarczego w Rosji w najbliższych latach.

2. Wzrost wydatków budżetowych Rosji.

W 2014 roku oczekiwany jest znaczny wzrost wydatków budżetowych Rosji, przede wszystkim wydatków przeznaczonych na utrzymanie rosyjskiego wojska. W ciągu najbliższych kilku lat przekierowanie środków publicznych na wojsko, kosztem innych kierunków, negatywnie wpłynie na wzrost gospodarczy w kraju.

3. Zahamowanie wzrostu PKB w Rosji.

Oczekuje się, że w 2014 roku, według optymistycznego scenariusza, rosyjski wzrost PKB będzie wynosił 0%. Przy negatywnych założeniach, rosyjska gospodarka zmniejszy się o 1-2%. Zahamowanie wzrostu gospodarczego w Rosji może negatywnie wpłynąć na wielkość importu dóbr konsumpcyjnych z krajów Unii Europejskiej.

4. Zwiększenie poziomu korupcji w kraju.

W ostatnich latach notuje się ciągle zwiększenie korupcji w Rosji – w tym momencie korupcja jest jedną z największych przeszkód dla rozwoju gospodarczego tego państwa.

5. Poważne polityczne problemy pomiędzy Rosją a krajami Unii Europejskiej.

Dalsze pogorszenie relacji politycznych pomiędzy władzami Rosji a Polską może skutkować wprowadzeniem embarga na handel pewnymi rodzajami produktów (przede wszystkim, mięso, jabłka, owoce miękkie).

+ Rynek rosyjski, tendencje pozytywne dla polskich eksporterów

1. Wysokie zapotrzebowanie na wysokiej jakości towary z krajów Unii Europejskiej.

Rosja cały czas jest jednym z największych odbiorców produktów eksportowanych z krajów Unii Europejskiej. Coraz większe zacofanie rodzimej rosyjskiej produkcji (przede wszystkim jej niska jakość), stwarza wysoki popyt na wysokiej jakości towary, w tym importowane z Polski.

2. Wycofanie się części międzynarodowej konkurencji w związku z groźbą sankcji oraz zahamowaniem wzrostu gospodarczego.

Polskie firmy, wchodzące na rynek rosyjski w najbliższym czasie, mogą spotkać się z mniejszą konkurencją ze strony firm zagranicznych – znaczna część zachodnich firm może zahamować rozszerzenie działalności na tym rynku w związku z sytuacją na Ukrainie oraz zahamowaniem gospodarczym w kraju.

3. Tendencja do przechodzenia na tańsze odpowiedniki towarów importowanych.

W sytuacji pogorszenia się warunków ekonomicznych konsumenci z Rosji mają tendencję do przechodzenia od konsumpcji droższych towarów z krajów Europy Zachodniej do ich tańszych odpowiedników z Polski. Podobnie jak w przypadku rynku ukraińskiego, polskie firmy mają szansę rozszerzyć swój udział w rynku rosyjskim kosztem ich zachodniej konkurencji.

4. Szersze możliwości eksportu do krajów Unii Celnej – Białoruś i Kazachstan.

Wejście na rosyjski rynek daje możliwość nieograniczonego eksportu do innych krajów Unii Celnej. Jednolita procedura certyfikacji i ocenia pozwala zmniejszyć polskim eksporterom koszty wejścia na dość chłonne rynki Kazachstanu i Białorusi.

5. Dobre strony wejścia na rynek w momencie kryzysu.

Przykład TZMO SA, jednej z największych polskich inwestycji w Rosji, pokazuje, że wzmożona aktywność na rynku rosyjskim podczas kryzysu gospodarczego może być bardzo opłacalna. TZMO SA nie zatrzymał swojej ekspansji na rynku rosyjskim podczas głębokiej recesji 1998 roku – w rezultacie tego po wycofaniu się prawie całej międzynarodowej konkurencji polskiej firmie udało się zająć dominującą pozycję na rynku Rosji.

Rynek ukraiński, tendencje negatywne dla polskich eksporterów

1. Konflikt wojskowy w obwodach Donieckim i Ługańskim – ryzyko dalszej destabilizacji we wschodniej części kraju.

Na przestrzeni ostatnich kilku tygodni wojsko ukraińskie prowadzi operację antyterrorystyczną w dwóch wschodnich obwodach kraju. Z powodu wysokiego zaangażowania Rosji w ten konflikt istnieje prawdopodobieństwo destabilizacji sytuacji w innych regionach Ukrainy (przede wszystkim Charków, Zaporozże, Odessa).

2. Utrata Donbasu i Krymu.

Obecnie Ukraina de facto straciła kontrolę nad Donbasem i Krymem – bez tych terenów populacja kraju zmniejsza się prawie o 20% (o 9 milionów), a PKB – o więcej niż 12%. Utrata Krymu nie będzie skutkować znaczącym ubytkiem dla gospodarki, ale w przypadku Donbasu, który jest najbardziej uprzemysłowioną częścią Ukrainy, wpływ na całość gospodarki może być poważny.

3. Dewaluacja hrywny ukraińskiej.

Od początku 2014 roku hrywna ukraińska straciła na wartości około 30% – znacząca dewaluacja waluty narodowej Ukrainy skutkuje zmniejszeniem siły nabywczej obywateli Ukrainy oraz wzmocnieniem pozycji konkurencyjnej miejscowych producentów.

4. Ujemny wzrost PKP w 2014 roku.

Skutkiem głębokiego kryzysu politycznego na wschodzie kraju będzie zmniejszenie PKB Ukrainy o 5% w 2014 roku. Tak poważne zahamowanie wzrostu gospodarczego negatywnie wpłynie na poziom płac w kraju, co znacznie zmniejszy konsumpcję towarów importowych. W 2015 roku oczekiwane jest przywrócenie wzrostu gospodarczego (około 2%).

5. Znaczne zmniejszenie obrotów handlowych pomiędzy Rosją a Ukrainą.

Skutkiem ostrego konfliktu politycznego pomiędzy władzami Rosji a Ukrainą będzie zmniejszenie handlu pomiędzy Ukrainą a Rosją. Rosja jest jednym z kluczowych odbiorców produkcji ukraińskiej (około 30% całości eksportu). W sytuacji nieformalnego embarga ze strony Rosji Ukraina będzie musiała znaleźć inne rynki dla swojej produkcji.

6. Realizacja głębokich reform gospodarczych.

Obecnie rząd Ukrainy realizuje program głębokich reform gospodarczych – jednym z najważniejszych ich kierunków jest znaczne zmniejszenie wydatków budżetowych. Takie gospodarowanie środkami budżetowymi negatywnie wpłynie na średni poziom życia w kraju, co może znacznie zmniejszyć konsumpcję importowanych towarów.

7. Problem z ubezpieczeniem transakcji z ukraińskimi kontrahentami przez KUKE i firmy ubezpieczeniowe.

W związku z bardzo ciężką sytuacją na wschodzie Ukrainy, duża część międzynarodowych firm ubezpieczeniowych odmawia polskim eksporterom ubezpieczeń wysyłki towaru na Ukrainę.

+ Rynek ukraiński, tendencje pozytywne dla polskich eksporterów

1. Pomoc międzynarodowa stabilizuje gospodarkę.

Unia Europejska, wraz z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi, zaczęła udzielać poważną pomoc finansową rządowi Ukrainy. W celu stabilizacji sytuacji gospodarczej w kraju, w ciągu najbliższych lat, Ukraina może dostać 20-30 miliardów euro. Taka znacząca pomoc finansowa pozwoli ustabilizować gospodarkę kraju i przeprowadzić wszystkie niezbędne reformy.

2. Podpisanie Umowy Stowarzyszeniowej z Unią Europejską.

W ciągu ostatnich dwóch miesięcy, UE i Ukraina sfinalizowały podpisanie politycznej części Umowy Stowarzyszeniowej – w najbliższym czasie zostanie podpisana gospodarcza część tej Umowy. Najważniejszym elementem tej Umowy jest wprowadzenie strefy wolnego handlu pomiędzy Unią a Ukrainą. W ramach strefy wolnego handlu będzie zniesiona większa część barier celnych, co znacznie zwiększy poziom handlu międzynarodowego UE z Ukrainą i pozytywnie wpłynie na polskich eksporterów.

3. Tendencja do znacznego zmniejszenia korupcji na Ukrainie.

W ciągu ostatnich dwudziestu lat jednym z największych wyzwań dla polskiego biznesu na Ukrainie był wysoki poziom korupcji. Po niedawnych przemianach politycznych obserwuje się tendencję do znacznego zmniejszenia poziomu korupcji w kraju (co jest związane z deregulacją gospodarki i reformami administracji państwowej). Polepszenie sytuacji prawnej na Ukrainie bardzo pozytywnie wpłynie na działalność polskiego biznesu w tym kraju.

4. Bardzo dobre postrzeganie towarów pochodzących z Polski.

Polskie towary tradycyjnie cieszą się bardzo dobrym postrzeganiem ze strony konsumentów ukraińskich. Często na rynkach zachodnich polskie towary sprzedawane są pod markami zachodnimi, jednocześnie na Ukrainie preferuje się towary pod oryginalnymi polskimi markami.

5. Zamiana drogiego importu z krajów Europy Zachodniej na bardziej dostępne polskie towary.

W sytuacji głębokiego kryzysu gospodarczego ukraińscy konsumenci przejawiają tendencję do odchodzenia od droższych towarów importowanych z Niemiec, Francji i Włoch na rzecz tańszych polskich odpowiedników. Aktualny kryzys gospodarczy otwiera dla polskich eksporterów możliwość zwiększenia swego udziału na runku kosztem konkurencji z Europy Zachodniej.

6. Łatwiejsze niż w czasie wzrostu wejście na rynek w czasie kryzysu.

Doświadczenie eksportowe polskich firm na Wschodzie pokazuje, że w sytuacji poważnego kryzysu gospodarczego skuteczne wejście na wybrany rynek jest łatwiejsze, niż próby wejścia podczas szybkiego wzrostu gospodarczego. Obecnie, podczas kiedy duża część konkurencji międzynarodowej wycofuje się z rynku, można znacznie szybciej nawiązać relację z doświadczonym dystrybutorem, łatwiej wejść do kanałów dystrybucji oraz zająć większą część rynku.

7. Poprawa sytuacji gospodarczej na Ukrainie w najbliższych latach.

Głębokie reformy gospodarcze, międzynarodowa pomoc finansowa oraz aktywna współpraca Unii Europejskiej z Ukrainą pozwoli ustabilizować sytuację gospodarczą w kraju – prawdopodobnie w ciągu najbliższych lat zreformowana gospodarka Ukrainy zacznie wzrastać w coraz szybszym tempie.

Rynek białoruski, tendencje negatywne dla polskich eksporterów

1. Zmniejszenie wzrostu PKB w 2014-2015 roku.

W najbliższych latach oczekuje się spowolnienia wzrostu białoruskiej gospodarki – do 1-3% rocznie. Takie spowolnienie będzie miało negatywny wpływ na siłę nabywczą obywateli Białorusi. W poprzednich latach roczny wzrost PKB na Białorusi stanowił około 5% rocznie, co znacznie rozpędzało konsumpcję w kraju oraz zwiększało import produktów z krajów Unii Europejskiej.

2. Głęboka zależność sytuacji ekonomicznej na Białorusi od stanu gospodarki Rosji.

Gospodarka Białorusi znajduje się w całkowitej zależności od wsparcia finansowego ze strony władz rosyjskich. W sytuacji poważnego kryzysu gospodarczego w Rosji, na Białorusi zacznie się poważne załamanie ekonomiczne.

3. Problem z przedpłatą za towar przy eksporcie na Białoruś.

Białoruskie prawo całkowicie zakazuje białoruskim firmom używanie przedpłaty przy współpracy z zagranicznymi kontrahentami. Tylko bardzo mała część firm ma prawo na realizację przedpłaty – reszta białoruskich kontrahentów może płacić za towar tylko na podstawie akredytywy lub terminu płatności.

Rynek białoruski, tendencje pozytywne dla polskich eksporterów

1. Stabilizacja systemu finansowego w 2014 roku.

W maju bieżącego roku Białoruś otrzyma najprawdopodobniej kolejny rosyjski kredyt w wysokości dwóch miliardów dolarów. Otrzymanie tego kredytu pozwoli ustabilizować system finansowy w kraju i przesunąć znacznie dewaluację narodowej waluty. W najbliższym roku gospodarka Białorusi prawdopodobnie nie będzie zagrożona gwałtownym kryzysem gospodarczym.

2. Bliskość geograficzna Polski.

Bliskość geograficzna znacznie obniża koszty logistyczne w transporcie towaru na Białoruś. Obecnie w Polsce istnieje duża ilość firm transportowych, które specjalizują się w obsłudze rynków Białorusi, Rosji i Ukrainy. Duża konkurencja pomiędzy tymi firmami znacznie obniża koszty transportu do krajów Wschodnich.

3. Niskie ryzyko dewaluacji rubla białoruskiego w 2014 roku.

Po planowanym otrzymaniu kredytu od Rosji w maju 2014 roku, rząd białoruski otrzyma możliwość przesunięcia znaczącej dewaluację waluty narodowej przynajmniej do 2015 roku. W innej sytuacji gwałtowna dewaluacja rubla białoruskiego mogłaby wywołać poważne problemy dla działalności białoruskich firm-importerów.

4. Zwiększenie wypłat socjalnych przez rząd białoruski – nakręcanie popytu wewnętrznego.

Przed wyborami prezydenckimi 2015 roku władze białoruskie zaczęły realizację tradycyjnej polityki podwyższenia emerytur oraz zarobków w sektorze publicznym. Zwiększenie siły nabywczej obywateli Białorusi w 2014-2015 roku może pozytywnie wpłynąć na rozmiar konsumpcji towarów importowanych z krajów Unii Europejskiej.

5. Zmniejszenie importu z krajów Europy Zachodniej oraz ciągle zwiększenie importu z Polski.

W ciągu ostatnich lat polscy eksporterzy znacznie zwiększyli swój udział na rynku białoruskim – są w stanie oni coraz lepiej konkurować z producentami z Niemiec, Francji i Włoch oraz innych krajów Europy Zachodniej. Białoruscy konsumenci częściej wybierają polskie produkty z powodu atrakcyjniejszej ceny oraz wysokiej jakości. W najbliższym czasie polscy eksporterzy będą mogli zwiększyć swój udział na rynku białoruskim.

Skontaktuj się z nami

ITRO Sp. z o.o.
International Trade & Representative Office

✉ Aleje Jerozolimskie 81
02-001 Warszawa
ORCO Tower | 17 p. biuro nr. 2

☎ tel.: +48 22 188 17 17
fax.: +48 22 188 13 59

@ info@itro.pl

🌐 www.itro.pl

ITRO – Twój ekspert w eksporcie.